

Erkka Valovirta -allergiatutkimusrahasto

Lasten ja nuorten allergia- ja astmatutkimuksen uranuurtaja

Erkka Valovirta -allergiatutkimusrahasto on perustettu siirtämällä Lounais-Suomen allergiatutkimussäätiöstä lakkautetun Ulla ja Kari-Pekka Wilskan nimikkorahaston varallisuus Turun Yliopistosäätiöön perustettuun rahastoon. Nimikkorahaston alkupääoma oli saatu Kari-Pekka Wilskan 50-vuotispäivänä tulleista lahjoituksista. Vuosien aikana rahasto oli kasvanut uusilla lahjoituksilla.

Erkka Valovirta -allergiatutkimusrahaston tuotolla tuetaan vuosittain lasten ja nuorten allergioiden ja astman, sekä niiden syiden ja niiden aiheuttamiin sairauksiin kohdistuvaa väitöskirjatutkimusta Turun yliopistossa. Etusijalla on lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen ja urheilun edistämiseen liittyvä tutkimustyö.

Ulla ja Kari-Pekka Wilskan poika sairastui 1980-luvulla astmaan. Tuolloin lastentautien ylilääkäri Asser Huuhtanen, joka oli hoitanut myös Valovirtaa lapsena, oli ohjannut perheen nuoren ja lupaan lasten allergologian erikoislääkärin Erkka Valovirran vastaanotolle. Vaikka Wilskojen perhe myöhemmin muutti Yhdysvaltoihin, jatkui hoitosuhde: Erkka seurasi potilaansa tilaa ja hoiti lääkityksen etänä jo 1990-luvulla.

Kiitollisina Erkka Valovirran antamasta hyvästä ja kokonaisvaltaisesta hoidosta Ulla ja Kari-Pekka Wilska halusivat ohjata syntymäpäivälahjoitukset lasten astmaan ja allergiaan liittyviin väitöskirjatutkimuksiin Turussa. Nimikkorahasto perustettiin Erkan suosituksesta Lounais-Suomen Allergiatutkimussäätiön alaisuuteen 1999. Tällöin valittu hoitokunta vastasi rahastosta ja apurahojen jaosta 20 vuoden ajan. Vuonna 2018 ikääntyvä hoitokunta alkoi miettiä rahaston tulevaisuutta ja päätti yksimielisesti, että rahasto siirretään Turun Yliopistosäätiön alaisuuteen. Samalla sen nimi vaihdettiin Wilskojen toiveesta Erkka Valovirta -allergiatutkimusrahastoksi.

Lasten allergologian erikoislääkäri Erkka Valovirta syntyi 1954 Uskelassa, nykyisessä Salossa. Valovirta kiinnostui lääkäriin ammatista jo hyvin nuorena, sillä hän joutui lapsena usein sairaalahoitoon vaikean suolisto- ja nivelsairauden takia. Vähitellen hänen vointinsa parantui lastenlääkärin Asser Huuhtasen erinomaisen hoidon ansiosta.

Erkka Valovirta valmistui lääketieteen lisensiaatiksi Turun yliopistosta vuonna 1980, lastentautien erikoislääkäriksi 1988 ja lasten allergologiksi 1991. Hän teki vuonna 1987 maailman ensimmäisen koira-allergian siedätyshoitoa käsitelleen väitöskirjan. Valovirta toimi opettaja Turun yliopistossa vuosina 1988–2022. Kliinisen allergologian dosentiksi hänet nimitettiin vuonna 2009. Professorin arvonimen Valovirta sai 2011.

Erkka Valovirta on ollut uranuurtava lasten ja nuorten allergioiden ja astman tutkija, jonka työssä ovat olleet näkyvissä sekä kliininen työ että tieteellinen tutkimustyö. Hän on uransa aikana toiminut lukuisissa kansallisissa ja kansainvälisissä allergologian alan asiantuntijaverkostoissa ja useissa kotimaisissa ja

Kuva: Erkka Valovirran kotialbumi

kansainvälisissä tieteellisissä tutkimusryhmissä. Valovirta tunnetaan maailmanlaajuisesti intohimoisena allergioiden tutkimuksen ja hoidon puolestapuhujana, joka ottaa tarkasti huomioon hoidettavan lapsen tai nuoren ja perheiden huolet ja toiveet. Hänet on palkittu useita kertoja työstään allergian ja astman hoidon kehittäjänä.

Yksi osa Valovirran työtä on ollut Kansallisen astmaohjelman Lasten Miniastmaohjelma vuosina 1999–2002 sekä Kansallinen allergiaohjelma 2008–2018. Erkka Valovirta toimi näiden kansanterveysohjelmien asiantuntijana ja luennoitsijana. Hän piti yhdessä FILHA ry:n projektivastaava, erikoissairaanhoidtaja Erja Tommilan kanssa lähes 2 000 esitelmää lääkäreille, hoitajille, lääketieteen opiskelijoille ja apteekkien henkilökunnalle. Molemmat ohjelmat ovat saaneet paljon kansainvälistä huomioita ja monet hoitokäytännöt ovat ohjelmien myötä parantuneet niin Suomessa kuin muissakin maissa.

Erkka Valovirta korostaa hoitotyössä potilaan kuuntelua sekä potilaan perheen arjen tukemista. Hänen mukaansa allergioiden hoito on kokenut täyskäänöksen 1980-luvun täydellisestä allergenien välttelystä nykyiseen siedättämiseen perustuvaan hoitoon. Uusien, sallivien ja monipuolisten hoitojen ansiosta edes vaikeista allergioista kärsivät potilaat eivät koe tautitaakkaa elämää liiaksi rajoittavana.

Vapaa-ajallaan Erkka Valovirta harrastaa purjehdusta, klassista musiikkia, käy oopperassa ja teatterissa sekä lukee ammatti- ja kaunokirjallisuutta. Hänen perheeseensä kuuluvat ortopedi-kirurgipuoliso Satu Jokinen-Valovirta sekä kaksi aikuista lasta perheineen.

Teksti: Anna Koivisto

